

Verslag gesprek met de directie Raad voor de Kinderbescherming.

8 maart 2017

Deelnemers: Annet Roeters, Corinne de Ruiters, Sipke Baarsma (passage), Joep Zander, Patrick Damhuis, Ivo Vrijkotte, Ingeborg Galama (jurist Raad) Sil van Beekum, Anoushka, Elise Raterink, Connie Meier

Dit is het verslag zoals gemaakt door de groep Patrick, Ivo, Anoushka en Joep. Het is geen letterlijke weergave maar er is geprobeerd een en ander zo goed mogelijk recht te doen. Andere gespreksdeelnemers worden uitgenodigd opmerkingen erbij te plaatsen. Joep maakte de eerste opzet van dit verslag. Ivo en Anoushka hebben correcties aangebracht. Patrick heeft het zonder aanpassingen laten passeren. In het begin van het verslag zijn door Joep wat persoonlijke gevoelens verwoord. Deze zijn door de andere deelnemers van de groep niet verwijderd en zijn dus blijven staan in de hoop dat ze iets toevoegen. We nemen aan dat ook de andere deelnemers hun eigen verslagen hebben gemaakt. Wij zijn daar benieuwd naar.

Voorbereiding: We spreken af te proberen om niet teveel over de eigen, persoonlijke ervaringen betreffende ouderverstoting te praten en vooral generieke voorbeelden te noemen, welke specifiek kunnen worden gemaakt en versterkt door concrete ervaringen van Anoushka. De bal overspelen zou je kunnen zeggen. We bespreken de mogelijkheid om de tafelschikking aan te passen. Bijvoorbeeld een ronde in plaats van een rechthoekige opstelling en tussen de andere deelnemers te gaan zitten in plaats van de verwachte gearrangeerde opstelling. Joep wil graag nadruk op het misbruik van corrupt Spruijt-onderzoek. Anoushka legt verhalen vanuit het kindperspectief op tafel in een dialoog met Patrick. Patrick vertelt hoe zijn vertrouwen is ondergraven.

Bij de identificatierituelen in het ministerie komen we Corine de Ruijter al tegen die de sfeer van het imposante justitie/biza-gebouw iets van de Trump Tower weg vindt hebben. Ik waan mezelf direct in het ministerie van waarheid van Orwell. Ook Sipke Baarsma is er al. Petra van de Berg (secretaresse) haalt ons op. Zoef met de lift naar boven.

Het blijkt reuze mee te vallen met de tafelschikking. Weliswaar is de tafel inderdaad rechthoekig, maar er is geen gesloten schikking. Directeur Roeters zit niet aan het hoofd van de tafel, maar middenin. De meesten moeten hun plek nog zoeken. Dus we kunnen makkelijk zat verspreid gaan zitten. Ik kom toch wel naast Patrick terecht die eigenlijk juist erg voor de verspreide tafelschikking was. Maar toch had dat ook wel wat vond ik. Patrick toonde zijn emoties op een mooie manier, met gerichte kwaadheid, maar liet ook een paar tranen zien. Het was prettig om naast hem te kunnen zitten en zo makkelijk mijn steun te laten voelen. Zelf vond ik het moeilijk om relaxed te blijven. Ik zat er natuurlijk niet voor mijn dochter, mijn eigen ding. Maar die ene zin (zie verderop) die ik er wel aan wijdde was toch nog wel voorzien van een wat ingehouden toorn. Ik kon voor mijn dochter zorgen totdat het door de Raad voor de Kinderbescherming onmogelijk werd gemaakt. Het blijft toch mooi weer spelen in zo'n gesprek. Enfin

Kinderbeschermingsdirecteur Annet Roeters zei: Dit is een spannende bijeenkomst naar aanleiding van een ontmoeting met Patrick en Ivo bij de Divorce Challenge. We gaan niet over de individuele casussen praten. Er zijn allerlei mogelijke discussiepunten. Belangrijkste is dat we een ontmoeting hebben. Vertrouwenspersonen van Ivo en Patrick zijn mee. Van de kant van de Raad een jurist en beleidsmedewerkers.

Voorstelrondje.

Ingeborg Galama: Kennis over dit soort zaken (omgang en gezag) vanuit klachtbehandeling. Stichting Kwaliteitsregister jeugdzorg (SKJ).

Anoushka: Zit hier omdat ik mijn vader niet meer mocht zien nadat het gezin uit elkaar viel. Blijkt nu een heel lieve warme man. Klopt niet hoe het is gegaan. Nu is de relatie goed. Heel veel mensen nog in deze situatie en dat baart zorgen. Studeert autonome beeldende kunst. Nu nog geen onderwerp voor mijn kunst, maar dat kan komen.

Mijn invalshoek is om voor deze ontmoeting een een nieuw perspectief te bieden, namelijk dat van het kind. Ik hoop dat dat extra inzicht geeft in de problematiek.

Sil van Beekum beleidsadviseur landelijke Raad. Omgangszaken.

Ivo Vrijkotte sinds 2012 kinderen niet gezien. Invalshoek: voor mij en veel andere ouders en kinderen de situatie beter maken.

Connie Meier gedragsdeskundige Raad Den Haag

Elise Raterink gedragsdeskundige. Regio Rotterdam

Sipke Baarsma, voorzitter Passage voor slachtoffers ouderverstoting, ervaringsdeskundige. Tot 18 jaar goed contact met zijn kinderen. Nu 8 jaar niet meer. Maar 18 jaar goed kunnen bijdragen aan verzorging en opvoeding.

Corine de Ruijter. Hoogleraar Forensische psychologie. 5 jaar wetenschappelijk onderzoek en consultatie vechtscheidingen, veel kennis van partnergeweld. Brede kijk op problematiek

Patrick Damhuis. Kind van, inmiddels 37 jaar geleden gescheiden ouders, waarbij het contact met zijn vader verstoord raakte. Nu zit hij in dezelfde situatie als zijn vader destijds. "Kinderen worden gedwongen mij te verstoten. Ik wist toen niet wat er waar was. Mijn kinderen weten het niet. Wij moesten toen maar niet naar mijn vader toe. Herken het systeem dat in stand gehouden wordt. Ik vecht ervoor dat het niet weer gebeurt. Dat kinderen leren dat ze een deel van zichzelf moeten afsplitsen. Over mijn lijk. Ik heb mijn kinderen beloofd dat dat niet mijn kinderen of dan weer hun kinderen nog gebeurt. Denk als een kind, vanuit je hart. Heb mijn vader gebeld. Dat gesprek heb ik opgenomen. Ik heb mijn vader voor het eerst in m'n leven anderhalf uur gesproken. Gevraagd: Wat heeft de Raad voor jou gedaan? Er werd iets geraakt en hij bleef maar praten. (Dat raakte iets want hij barstte los met zijn verhaal) Niets hadden ze gedaan. Hij wilde er altijd voor ons zijn. Ik doe dit niet alleen voor mijn kinderen, ik doe dit voor alle kinderen."

Joep Zander is pedagoog en kunstenaar. Vader van 2 kinderen. Voor de helft de zorg gedaan voor beiden. Door de Raad werd daar wat betreft mijn dochter 20 jaar geleden, vanaf haar vijfde een einde aan gemaakt. Als pedagoog de uitdaging opgepakt daarover te schrijven. Heb het begrip ouderverstoting in Nederland geïntroduceerd. Veel tegenwerking van Raad. Deed promotieonderzoek, wetenschappelijk onderzoek. Niet af. Schreef wel wetenschappelijke artikelen. Ouderverstoting is eindstadium van oudervervreemding. Ziet dochter weer. Als kunstenaar ook een keer Eerste Kamer gehaald bij behandeling terugkeer gezamenlijk gezag in 1998. Dit had een markering moeten zijn van een omwenteling wat het niet is geworden.

Sipke krijgt nog de gelegenheid wat uit te leggen over de stichting Passage. Ouderverstoting is een verdacht woord in de rechtbanken. Advocaten vermijden het terwijl rechters het af en toe toch wel gebruiken. Ivo: Er is toch genoeg onderzoek naar gedaan om het serieus te nemen!

Het gesprek

Corine de Ruiters begint en legt uit dat de inzichten over ouderverstoting wel wat veranderd zijn sinds het, volgens haar, wat ongenueanceerde standpunt van Gardner. Gardner wilde het een syndroom noemen en plaatste het volgens haar niet in de context. Zo onderkennen we volgens haar nu allerlei varianten in een continuüm en zien we dat er ook terechte redenen kunnen zijn voor ouderverstoting of kinderen met voorkeuren. De wetenschap kijkt er nu anders tegenaan. Er is stereotype gedrag van kinderen die ouders verstoten. Joep protesteert; Gardner heeft wel degelijk onderscheid gemaakt. Het gaat nu over de opvattingen van de Ruiters, niet over dé wetenschap. Annet beaamt Joep zijn standpunt. Ivo noemt onderzoek van Baker, Bernet en dergelijke; er is dus wel degelijk een wetenschappelijke basis. Annet erkent dat. Corine heeft het over twee poten Trauma (PTSS) en ouderverstoting. Corine beweert dat er nu pas een onderscheid gemaakt wordt in gerechtvaardigde en ongerechtvaardigde verstoting. Er ontstaat enige irritatie. Naar het verschil moet goed onderzoek worden gedaan aan de hand van criteria. Interventies ouderverstoting moeten volgens haar meer worden aangeboden. Patrick legt uit dat diegenen die dat onderzoek doen niet zijn te vertrouwen. Sipke pleit voor strikte handhaving en merkt nog op dat er ook al wat klachtenprocedures tegen de Ruiters gegrond verklaard zijn wegens bevooroordeeldheid, geen waarheidsvinding, eenzijdig optreden in dit soort zaken. De Ruiters reageert: kent u het dossier dan? Joep reageert daarop dat hij het dossier in ieder geval erg goed kent. Sipke zegt dat gerechtvaardigde oudervervreemding wat anders is dan waar we het hier vandaag over gaan hebben. De Ruiters vindt wel dat we om het onderscheid te kunnen maken we er wel wat over moeten zeggen. Ivo merkt op dat in de praktijk aangiftes van feiten die vermoedens van gerechtvaardigde vervreemding oproepen zelfs nog serieus worden genomen als die aangifte is afgehandeld zonder vaststelling van enig strafbaar feit. Sipke merkt op dat er veel geld wordt uitgetrokken om mishandelende ouders in de gevangenis nog contact te laten hebben met hun kinderen, terwijl onterecht beschuldigde ouders die daardoor tijdenlang hun kinderen niet konden zien worden geconfronteerd met beëindiging van elke vorm van omgang/zorg. Er is een methode die nog niet is uitgetoetst en dat is strikte handhaving. Ivo vult aan dat waarheidsvinding ook essentieel is.

Corine vindt dat we er rekening mee moeten houden dat kinderen een voorkeurouder hebben. Sipke: Hebben kinderen een voorkeurouder, dit is toch geen natuurlijke voorkeur? Een kind wil geen ouder verstoten, het wil twee ouders, anders bij wijze van spreken nog liever dood. Ivo vult aan dat het hebben van voorkeurouder wat anders is dan het ontstaan van ouderverstoting maar dat op het hebben van een voorkeurouder vooral de nadruk op wordt gelegd door de ouder die zichzelf belangrijker vindt en een "rechtvaardiging" van de ouderverstoting zoekt alsof het natuurlijk is.

Anoushka vertelt wat zij als slachtoffer van ouderverstoting heeft meegemaakt. Ik dacht altijd dat mijn vader te gevaarlijk was om naar toe te gaan. Later kwam ik erachter dat dat niet klopte, het ging de rechter slechts om de rust. De redenatie was, dat als ik mijn vader maar niet zou zien, ik dan rust zou ervaren. Maar dat is nou juist wat ik niet kreeg door deze situatie. Het was een groot gemis en verdriet dat ik mijn vader niet meer kon zien. En doordat de rechter zei dat ik geen contact mocht hebben, dan moest hij zeker wel echt gevaarlijk voor me zijn. Ik heb tegen hem getuigd bij de kinderpolitie na een incident tussen mijn vader en mijn stiefvader. Mij was tegen die tijd al een verhaal aangeleerd dat ik als getuige daarover zou moeten gaan vertellen. De situatie thuis was ook niet makkelijk. Ik mocht geen Frans praten met mijn poppen, moest papa Pipo noemen. Het loonde, niemand tikte moeder op haar vingers. Ik vind dat gelijkwaardig ouderschap een eind kan maken aan dat soort praktijken.

Patrick zegt dat er een ontzettende kloof is tussen wat een rechter op papier heeft geknald en dat wat in de praktijk mag gebeuren. Moeder zegt dat de kinderen het niet aankunnen en dat wordt klakkeloos aangenomen. Mijn vader moest verstoten worden en nu moet ik aanzien hoe mijn kinderen mij verstoten. Ivo bestrijdt dat de verantwoordelijkheid voor de situaties van verstoten ouders en hun kinderen alleen bij de rechters ligt; zij toetsen slechts de adviezen die de Raad voor de Kinderbescherming uitbrengt, wat overigens ook lang niet altijd goed gebeurt. 95 % van de

adviezen van de Raad voor de Kinderbescherming wordt opgevolgd. Joep vult aan; waarbij dat in 8 van de tien gevallen gebeurt op basis van onderzoek van Ed Spruijt wat corrupt onderzoek is. Onderzoek uit 2002.

Corine denkt dat het probleem onder andere veroorzaakt wordt door het verminderen van de toezichthoudende functie van de rechter in de jaren 90.

Joep legt uit dat rechters zich na de wetwijziging van 1998 gewoon niet aan de wet hebben gehouden en hun eigen visie hebben doorgedrukt door de invoering van hoofd en nevenverblijf. Het handelen van rechters en kindbescherming zelf, het niet houden aan de wet, leidt tot ouderverstoting. Jullie zijn onderdeel van een systeem dat dit aanricht.

De verkeerde, slecht handelende ouder krijgt gelijk, een perverse prikkel noemt Sipke dat. Klemkriterium wordt omgekeerd. Het kind komt klem te zitten bij de programmerende ouder en niet bij de verstoten ouder. De verstoten ouder is te vaak de welwillende ouder. Patrick: Het kind heeft niets aan rechten het wil liefde van zijn ouders. Ivo: Onderzoek moet tijdig en er moet waarheidsvinding plaatsvinden.

Dat de herrieouder haar zin krijgt moeten we natuurlijk voorkomen wordt van de kant van de Raad gezegd, een bad Practice. Joep merkt op dat de Raad zich ook op macro nivo met perverse onderzoeken bezig houdt. De Raad baseert zich al 20 jaar op oud corrupt wetenschappelijk onderzoek van Ed Spruijt. Dit wordt ontkend. Ivo vertelt dat het vaak niet in rapporten wordt vermeld maar dat het argument wel steeds is dat er rust moet komen, dat uiteindelijk een van de ouders altijd wordt buitengesloten als de andere het maar flink laat oplopen. Een van de ouders wordt voortdurend gepleast. Joep vult daarop aan dat hij als, door de rechtbank ingeschakelde deskundige -nooit meer- ook van de andere kant zag hoe van hem werd verlangd dat hij de moeder die de kinderen bij zich hield moest pleasen. Met name de kindcurator had het te vriend houden van de moeder ook als centrale strategie. Kindcurators en andere deskundigen die in de praktijk alleen de positie van een status-quo-ouder versterken werken bijzonder averechts.

Ivo pleit er voor om netwerken goed bij het onderzoek te betrekken. Hierdoor kunnen de patronen helder worden gemaakt een aangepakt. Dit is al beleid volgens de website van de Raad voor de Kinderbescherming maar wordt in de praktijk niet toegepast. Dit geldt ook bij trajecten zoals 'Kinderen uit de knel' waar dit willekeurig wordt toegepast. Als er weerstand is bij één van de ouders wordt de methodiek overboord gegooid. Als de ouders hun medewerking toezeggen, zouden ze ook hun 'ja' tegen de methodiek moeten zeggen, dan is dit niet maakbaar. Corine is daar tegen, denkt dat het leidt tot kampen

Anoushka: Het eerste moment dat een van de ouders de regels niet nakomt is heel belangrijk. Dat is wanneer de ouder voor het eerst opmerkt: hé, dit kan gewoon. Niemand die me dwingt mijn kind volgens de bezoekenregeling af te geven. Als dit kan, wat kan er dan nog meer? Onderzoek met kind moet je doen waar vader en moeder bij zijn??. Mijn moeder dacht dat ze het beste deed niemand vertelde haar dat het fout was. Hiermee doen we dus ook tekort aan de moeders.

Corine pleit voor meer diagnostisch persoonlijkheidsonderzoek. Veel wordt veroorzaakt door het rechtssysteem zelf zegt ze.

Sipke: als een ouder geen gezamenlijk ouderschap wil dan is er wat aan de hand. Corine: dat kan ook bescherming zijn.

Patrick: probeer kinderen eens uit te leggen waarom ze wel een vader in de gevangenis kunnen bezoeken, daar zijn hele trajecten voor, dus ook als die vader de kinderen heeft mishandeld, maar niet gewoon hun aardige, onschuldige vader. Alle kinderen willen naar pappa en mamma

Corine wil eerst dat mogelijk gevaar weerlegt wordt. Sipke vindt dat het uitgangspunt moet zijn dat het veilig is.

Annet: Er zijn niet meer van die wachtlijsten dat is vooruitgang, er wordt sneller ingegrepen.

Ivo: In het onderzoek inzake mijn kinderen weigeren raadsmedewerkers informanten in een gesprek erbij te betrekken omdat de moeder dat niet wil. Aparte gesprekken leiden steeds weer tot nieuwe leugens. Er wordt gepleast. Bovendien is er geen open, transparant proces. Daar heb ik om gevraagd. Een kwestie van alle informanten, de ouders en het hele raadsteam om tafel zetten, informatie delen, analyseren en kijken wat er werkelijk aan de hand is. De Raad voor de Kinderbescherming is nu met het vierde raadsonderzoek bezig en ze hebben niets geleerd van de vorige 3 onderzoeken waarbij de moeder tegenwerkt en liegt, wat het ene na het andere conflict teweegbrengt. Hierdoor blijven de kinderen bij de ruziezoekende, verstotende ouder. Dit zijn verstoorde patronen die de Raad voor de Kinderbescherming zou moeten zien en ze zouden de aanpak erop aan moeten aanpassen.

Sipke; De jeugdwet vereist waarheidsvinding. Het kind heeft juist behoefte aan een realistisch beeld van beide ouders. Heel erg dat dat nog steeds niet gebeurt.

Annet: Bias speelt een hele grote rol; hoe moeilijk is het om niet te kiezen.

Joep : Spruijt geeft daarin het grote voorbeeld. Een ouder moet buigen en barsten zegt hij. Liefst de vader..

Annet vat de punten samen:

1. handhaving
2. waarheidsvinding transparant
3. netwerk
4. Spruijt e.d.

Afsluiting; Joep merkt op dat we het nog niet hebben gehad over preventie en pleit voor het maken van vroegtijdige afspraken op het moment van kinderplannen. Dat ritueel inbedden in het netwerk. Annet Roeters beaamt dat dat nog een gemist onderwerp is. Er wordt gezegd dat er een rapport ligt dat juist op deze mogelijkheden ingaat.

Corine: Onderzoeken verbeteren. Zit je met normenkaders voor het geld. Er moet volgens haar meer geld komen.

Sipke: Het is niet ingewikkeld herhaalt: gezonde ouder aan de bak, onderzoek is niet altijd nodig.

Ivo: Pleit voor inhaalslag opleiding professionals. Steun voor 'Verzorgende ouder' moet niet steeds het uitgangspunt zijn. Schade bij geestelijke mishandeling zoals ouderverstoting is groter dan bijvoorbeeld fysieke mishandeling maar men is selectief verontwaardigd bij fysieke mishandeling.

Bij ouderverstoting wordt de schade niet erkend en wordt er niets aan gedaan. Joep: Dit soort kindermishandeling is veel stiekemer, meer verpakt.

Raad betwijfelt of Spruijt nog zo doordringt in onderzoeken. Joep: Ik wil dat graag in Petit comité uitwerken. Ik heb er twee wetenschappelijke artikelen over geschreven.

Anoushka: mijn broertje was ook de dupe. Het is het systeem. Mijn beide ouders zijn lief. Het systeem, de macht; dat heeft me een deel van mijn jeugd gekost

Ivo pleit voor voortzetting. In ieder geval zal de raad ons op de hoogte stellen. Hoe gaan we hiermee verder vraagt Annet zich af. Joep vindt het een mooie samenstelling om mee verder te gaan. In zo'n soort samenstelling. Annet is blij met het aanbod.

Corine wil studiestroom er op inrichten op Maastricht University

Napraten op het ministerie

Nabespreking in ministerie: Raadsmedewerker: Villa Pinedo kinderen leggen juist de nadruk op rust. Joep merkt op dat het een cong-si is. Vermaatschappelijkte ouderverstoting

Napraten op het station

Joep vraagt Anoushka na afloop hoe ze aankeek tegen de acties van Yves als spiderman op de Waalbrug. Wel vreemd natuurlijk. Maar ook van ok dat ik geen hoogtevrees heb, heb ik dus van mijn vader. Eerder: iedereen heeft een beeld bij die Waalbrug . Als je iemand tegenkomt. Als extra toevoeging: ik ben blij dat mijn vader iets heeft gedaan om me duidelijk te maken dat hij om me gaf. Ik wist dat namelijk niet.